

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. I. Quid sit sepultura Ecclesiastica? à quibus eligi poßit? & quando non eligitur quo in loco aßignanda vel concedenda?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

§. I.

Quid sit sepultura Ecclesiastica? à quibus eligi possit? & quando non eligitur quo in loco assignanda vel concedenda?

Qualis locus dicatur sepultura Ecclesiastica?

179. **S**epultura Ecclesiastica, de qua agimus in præsentī, est locus concavus in Ecclesiastico cæmeterio factus, in quo corpus Catholicus conquiscit. Seu ut dicitur in l. 1. titul. 13. partit. 1. eslogar fennalado en el cæmeterio para soterrar el cuerpo del home muerto. Dicitur in cæmeterio, nomine cuius veniunt Ecclesia, Capellæ, Claustra, Cæmeteria, & omnia alia loca consecrata, aut benedicta, & ad sepulturam fidelium ex designatione Ordinariorum deputata. Si quis tamen extra hæc loca sepultus esset, ibi dicitur habere sepulchrum, sed non sepulturam Ecclesiasticam. Unde sepultura Ecclesiastica locus est Religiosus: quem supra num. 88. diximus gaudere immunitate Ecclesiæ: qualis non est sepultura in Oratorio particulari constructa; sed debet esse vel in Ecclesia, vel in Cæmeterio ab Episcopo ad hoc designato ad effectum gaudendi immunitate Ecclesiastica: ut ibidem diximus. Cæterum Regularibus concessum est in jure, cap. Nihil iniqua, cap. Nihil grave, de excessib. Prælator. ut in suis Oratoriis habeant cæmeteria, in quibus suos Contrares tumulare possint, etiam tempore interdicti: uti docet Hostiensis lib. 3. sub titul. de sepult. num. 2. & 3. § De-

crevit autem Ecclesia Christianos in Ecclesiis, vel juxta ea sepeliri debere, ut fideles ad Ecclesias venientes, & in eis sepulchra aliorum aspicientes, proprii finis memoriam habeant, & Deum pro defunctis exorare, reminiscantur: & major hæc cura esset orandi pro defunctis; licet olim non permetteretur quisquam in ra Ecclesiam sepeliri, sed omnes prope illam in cæmeteriis, præter Reges, Reginas & eorum filios, aliasve insignes personas, ut videre est in l. reg. 11. tit. 13. partit. 1. sepeliri deberent. Hodie tamen omnibus id conceditur, ut experientia comprobatur.

180. Sed ex modo dictis, quod sepultura sit locus Religiosus, insorgit difficultas, an sit Simonia vendere sepulturas, vel jus, ut tali loco aut parte Ecclesiæ nullus præter illum, qui emit, aut ejus successores sepeliatur? § Ad quam respondetur sub disjunctione, vel enim loquimur de illo loco, seu parte terræ, quæ nec benedicta est, nec deputata ad sepulturam, licet alias esset deputanda; & de hoc loco non est dubium posse absque labe Simonie vendi, etiam si forte essent in eo aliqua cadavera tumulata; sicut terra, & situs, in quo Ecclesia erigenda est, pretio potest comparari: est enim locus profanus; quia licet secundum jus civile, locus in quo aliquis sepultus est, per solam illationem mortui primitus efficeretur Religiosus, in tantum, ff. de rerum divisione; jure tamen Canonico locus Religiosus non est, nisi jam deputatus, & consecratus saltem, aut sit benedictus cap. ad abolendum. de sepul-

turis. Unde priusquam consecratur aut saltem benedicatur, cum aliis locis profanis vendi potest, cum nullam habeat spiritualitatem annexam. Sanch. tom. 1. *consil. lib. 2. cap. 3. dub. 14. num. 1.* Bonac. *de Simonia quest. 4. §. 6. num. 1.* Bordon. tom. 3. *resolut. §. 1. n. 75.* Sotus *lib. 9. de iustitia qu. 7. art. 1.* Lezana tom. 3. *verba sepultura n. 14.* § Vel loquimur de illo loco seu parte terræ ut est consecratus & benedictus, & tunc si talis locus benedictus, vel consecratus, ac proinde iam ad sepulturam destinatus, ratione consecrationis, aut benedictionis venderetur, aut pluri venderetur, esset Simonia contra Jus divinum & naturale, cum res spiritualis venalis redderetur. D. Thomas 2. 2. *quest. 10. art. 4. ad 3.* At si sepultura tali modo benedicta, non ratione benedictionis, sed ratione terræ, aut soli, in qua sita est, venderetur; non esset quidem simonia contra Jus Divinum & naturale, sicuti nec talis simonia est calicem vendere ratione materiæ, ex qua factus est, est tamen contra jus Ecclesiasticum; & sic malum, quia prohibitum, *cap. Abolenda, de sepultur. cap. non satis, cap. audivimus de simonia.* Sanchez, Lezana, Bonac. Layman. *lib. 4. tract. 10. cap. ultim. §. 4. nu. 36.* Suarez tom. 1. *de Relig. lib. 4. de simonia cap. 14. num. 29.* licet alii oppositum non improbabiler dicant. § Porro pro tali loco sepulturæ possunt stipendia recipi, non ut pretium illius, sed ut elemosyna, ad sustentationem Ministrorum Ecclesiæ necessaria, sicuti pro Missis recipi possunt, vel pro conservatione fabricæ, & pro

augmento Cultus Divini: quia æquum est, quod defuncti, qui in templo inhabitant, ad ejus reparationem & ornatum concurrant; vel quia expensæ in ea factæ exiguntur præscindendo à spiritualitate. § Etiam pro loco honoratioris sepulturæ plus accipi potest: ut si concederetur in Capella majori, in meliori, commodiori, & digniori loco: quia solum venditur honor, ut pendet ex hominum æstimatione, qui per accidens rei spirituali conjungitur. Sanch. n. 3. Lezana num. 14. Joannes de la Cruz *in director. precept. 7. quest. 4. dub. 9.* Diana *part. 2. tract. 15. resolut. §. 7.* Villalobos tom. 2. *tract. 37. difficult. 12. n. 3.* Ledesma *in summ. 2. part. tract. 12. conclus. 34.* Bordon. tom. 1. *resolut. §. 1. num. 76.* § Etiam potest recipi pretium pro perpetuo jure sepulchri, id est, pro ea obligatione, ut nullus præter eum, vel ejus successores in tali loco admittatur: quia tale jus quid temporale est, & per accidens conjunctum spirituali. Cruz, Sanchez, Suarez, Villalob, Bordon. & Ledesma *hoc num. citati.*

181. Idem quod dictum est de sepulturis, cum proportione dicitur est de Capellis, quæ solent sæcularibus dari pro loco sepulturæ. Dum semel tamen alicui est tradita Capella, & ab eo pretio debito soluta, cum pacto, ut nullus alius præter eum, ejusve successores in tali loco sepeliatur; ullo modo alius in tali loco sepeliri potest; quia est pactum justum, & sic omnino observandum; nisi justa aliqua superveniret causa: v. g. si sepeliendis sepulturam propriam

Idem quod dictum est de sepulturis, est circa capellam sentiendum.

priam non haberet, & non esset in Ecclesia, vel Cæmeterio locus communis; quia hoc est facere eleemosynam extimè indigenti, quæ de bonis alterius, etiam invito domino fieri potest. Sic Panormitan. in cap. abolenda. de sepultur. num. 5. Lezana num. 15. Bordon. num. 79. Peyrin. tom. 1. privileg. Minor. in Constitut. 26. Leonis X. num. 22. § Sed quid si post obitum Fundatoris Capellæ, vel emptoris sepulchri alii hæredes, aut successores illius non fuerint superstites, poteritne Prælati, in eo loco alium extraneum permittere sepeliri? Responderetur affirmativè. Quia extinguunt illud jus, quod prædicti habuerunt cum jam frustraneum sit, & ad nihil ipsis deserviens, & redit liberare ad Ecclesiam; ac proinde illud aliis potest concedi. Tum etiam: quia loci Sacri, qualis est sepultura, nequit Sæcularis dominium habere, l. *Quæ de tota. ff. de rei vindicat.* Sed est quasi usufructuarius, habens jus ad usum pro se, suisque successoribus, ut eis invitis, nullus ibi possit sepeliri: sed usufructuario extincto, usufructus redit ad proprietarium: ergo, &c. Sic Bordon. num. 72. Vuald. de portion. Canon. cap. 10. num. 6. Sylvest. verb. *sepultur.* quest. 6. Laciurius tit. 2. cap. 9. num. 25. Sanchez *supr.* num. 4. Lezana num. 15. & tom. 1. part. 2. cap. 11. num. 23. Peyrin. num. 49. Portel. in *respons. moral. part. 2. casu 20. n. 1.* Interim tamen insignia, inscriptiones, aut alia ad memoriam Patroni aut fundatoris ibi inscripta, delenda non sunt; quia sunt monumenta ad perpetuam rei memoriam facta cau-

sa honoris, l. 2. §. *monumentum. ff. de relig. & sumptib. funer.* Sic omnes citati.

182. Omnis homo, vir vel mulier, cum ad pubertatem pervenerit, sibi eligere poterit sepulturam ubi voluerit, etiam si sit sub patria potestate; idque facere poterit absque licentia patris: ut de filiis expresse habetur, cap. *licet pater, de sepultur. in 6. de uxore*, quæ potest sepulturam eligere absque consensu mariti, cap. *de uxore. de sepulturis.* Item servi possunt sine licentia dominorum eligere sepulturam, *juxta l. regni 3. lib. 4. tit. 5. nove recopilat.* Unde quilibet, sive Clericus, sive laicus, uxor, filiusfamilias, servus, &c. jus habet ad eligendum sibi sepulturam: & quam elegerit, in ea est omnino tumulandus, ut tenet communis praxis Ecclesiæ, & concors Doctorum est judicium, § *Potest denique pater, imò & mater, parente mortuo, pro filiis impuberibus sepulturam eligere, sicut potest pro eis testari* (est enim electio sepulturæ, quasi quædam species testamenti) & sic tenet communis consuetudo fere ubique introducta: & sic declarasse Sacram Congregationem testatur Lezana tom. 5. in *Mari Magno Prædicatorum* §. 28. num. 85. Et ab eadem Sacra Congregatione 22. Februarii 1641, (ut testatur idem Lezana tom. 3. verb. *sepultura* num. 4.) ordinatum fuit, ut Episcopus Placentinus mandaret restitui à quodam Curato suæ diocesis Patribus Minoribus cadaver ejusdam puellæ, cui pater elegerat sepulturam in Eorum Ecclesiâ; juberetque omnes

Libertus
est un-
cuique
eligere
sepul-
turam.

refundi Eleemofynas funeris. Sic ipse, & Portellus in respons. moral. tom. 2. casu 63. Diana p. 5. tract. 3. resolut. 108. Pasqualig. tom. 2. decis. 193. n. 3. N. Antonius à Spiritu sancto tract. 2. de privileg. disp. 3. sect. 4. n. 125. Villalob. tract. 31. difficult. 2. n. 2.

183. Et si fortè quæras, quomodo electio sepulturæ probetur? Respondetur hoc fieri posse, vel oretenus, vel per scripturam. Si primo modo fiat, duo aut tres testes sufficiunt: quia pro causis piis tot testes sufficiunt, cap. cum testis, de testibus. Item sufficiunt quicumque testes, ut familiares, servi, mulieres, & ex jure inhabiles ad testificandum: tales enim in causis piis admittuntur, licet etiam sint testes singulares, probantes pro diverso tempore. Peyrin tom. 2. cap. 4. nu. 52. Barbosa ad cap. in omni. de testib. num. 55. Lezana verb. sepultura, n. 11. Bordon. resolut. 51. num. 207. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 4. nu. 144. Genuensis cap. 76. num. 8. Pasqualig. dec. 406 Bordon. num. 207. Molfesius tom. 2. tract. 13. cap. 8. num. 32. Diana 5. parte tract. 3. resolut. 106. § Quin etiam Religiosus potest esse testis idoneus de sepultura electa in propria Ecclesia: quia Religiosum in causa suæ Ecclesiæ terre posse testimonium, habetur in cap. super prudentia 14. q. 2. cap. insuper. cap. Nuntius de testibus. Nec ob id in propria causa dicitur testificari: quia causa Ecclesiæ, non est causa singulorum, sed totius corporis Ecclesiæ, cap. Qui manumittitur 12. q. 2. & testis interessatus non repellitur, quando non agitur principaliter de ejus interesse, ut probat Jalon. l. si quis

nec causam. ff. si certum petatur. Rota volum. 4. n. 11. decis. 144. Bordon. supra n. 210. Pellizzar. n. 144. § Probatur potè electio sepulturæ per scripturam, ut vel per testamentum, vel per codicillum; quæ licet aliàs invalida sint, tenet nihilominus electio sepulturæ; vel per scedulam manu propria subscriptam, vel subscriptam per duos testes ex iis, quos diximus sufficere. Lavorius titul. 2. cap. 11. num. 18. Pasqualig. decis. 405. & 406. Antonius à Spiritu sancto num. 117. Bordon. num. 207. Peyrin. Molfesius, Diana locis citatis. § Imo si aliquis habens alibi sepulturam, construit in aliqua Ecclesia Capellam cum sepultura, eo ipso eam sibi videtur eligere ad effectum ut ibi sepeliatur. Sic Antonius à Spiritu sancto, Peyrin, Pellizzar.

184. Quando quis absque sepultura electione moritur, sepeliendus est in sepulchro suorum Majorum, cap. 1. & ibi Glossa de sepultur. in 6. cap. Hebron. cap. Placuit 13. quest. 2. nisi sit alia alicubi consuetudo legitimè introducta, quæ observari debet. Quod si Majores sint dispersi, & in diversis Ecclesiis sepulti, si Pater, & Avus sint in una, & reliqui Majores in alia sepultura sepulti, in illa tumulari debet: quia sepultura mortuorum se habet sicut domicilium inter vivos: sed domiciliū acquiritur ratione Patris, & Avi: ergo etiam illa. Et quia major semper præsumitur affectus ad immediatos parentes, quam ad ascendentes alios remotiores. At si Pater sit in uno loco, & reliqui Majores in alio, in isto sepeliri debet: quia textus

In quo sepulchro sepeliendus sit qui non elegit sepulturam?

T t t

dicit

dicit in sepulchro Majorum, & non parentis, ut notat Glossa in cap. is, qui de sepulchro. Si ita Majores dispersi fuerint, ut Pater sit in uno loco sepultus, Avus in alio, Proavus item in alio; is qui absque sepultura electione moritur, sepeliendus in parochia nonnullis esse videtur, quia Majores non censentur habere sepulchrum. Sed ex consuetudine sepeliendum esse in sepulchro Patris tenent Sylvest. verb. sepultura, qu. 6. Gregorius Lopez, Joannes, Andreas, quos refert & sequitur Villalobos tract. 31. difficult. 2. n. 4. Diana part. 5. tract. 3. resolut. 108. § Si Pater, & Mater sint in uno sepulchro, & in alio reliqui Majores: ex vi juris communis sepeliendus foret in isto, quia textus dicunt majores ab antiquo; & tamen nihilominus ex consuetudine in illo esse sepeliendum tenent citati. § Uxor, quæ absque electione sepulturae decedit, si ejus maritus jam fuerit mortuus, sepelienda est in sepulchro ultimi mariti, etiam si post viduitatem ad domum Patris, vel alium locum translata fuerit. Cap. is qui, § mulier, de sepulchro. quia domicilium, & honorem ab ultimo marito participat. l. Famine, ff. de sent. Si ante maritum mulier decedat, standum est consuetudini. Quod si haecenus nulla circa hoc fuerit introducta, & maritus jam sibi sepulchram preparaverit, in illa est tumulanda: eo quod una caro cum eo judicetur. Et hoc colligitur ex Cap. Unaquaque 13. q. 2. Sed si preparatum sepulchrum Maritus non habuerit, & tamen significaverit, se velle in sepulchro Majorum sepeliri, in eo etiam

mulier sepelienda est; & prædictis omnibus deficientibus, est in suo proprio tumulanda; quod si neque hoc habeat, nec aliquod eligat; in parochia, quæ illi Sacramenta ministrabat, erit sepelienda: ita sentiunt Molfesius tom. 2. tract. 13. cap. 8. numer. 22. Sylvest. sepultura, quæst. 6. Villalob. difficult. 2. n. 9. Diana part. 5. tract. 3. resolut. 108.

185. Filii naturales absque electione sepulturae decedentes, nisi in dignitate sint constituti, in sepulchro Patris sepeliri debent: spiritus in sepulchro Matris, nisi scemina sit illustris: adoptivi si vivente patre moriantur, in sepulchro Patris adoptantis; si post obitum ejus moriantur, in sepulchro Patris naturalis. Sylv. q. 8. Villalob. num. 6. § Illi vero qui nec Majorum, neque prædictorum habent sepulchra, nec electionem sepulturae fecerunt, in parochia sepelendi sunt, in qua recipiebant Sacramenta; cap. ex parte, cap. in nostra, de sepulchro. Quod si duarum esset aliquis Parochiarum Parochianus, daretur locus præventioni. Cap. duobus de rescriptis in 6. Et, si non daretur præventio, & lis esset exorta, erit Episcopi partes componere, & ad concordiam reducere. Sed si quis in urbe domicilium habens, causa recreationis, aut negotiationis in alio oppido existat, & ibi mori ut; non in loco ubi decedit, sed ubi domicilium habet, sepeliendus est, si ad eum absque periculo asportari valeat. Cap. is qui, de sepulchro in 6. § Episcopi aliique Ecclesiarum Prælati, nisi eligant sepulchram, in Cathedrali, cujus Præpositi sunt,

Eadem
matris
consti-
nuntur.

sunt, sunt sepeliendi. Clerici in Ecclesia ubi beneficiati, quando ipsi sepulchra Majorum non habent, ut colligitur ex textibus citatis. § Peregrini, qui non habent Majorum sepulturam, vel si habeant, nequeunt ad illam deferri; casu quo certam non elegerint, sepeliendi sunt in parochia, à qua ipsi ministrabantur Sacramenta: quia actualis habitatio in tali parochia pro domicilio ad hoc haberi, docet Abbas in cap. 1. de sepulturis.

Non possunt Religiosi eligere sibi sepulturam.

186. Religiosi autem cum velle, & nolle non habeant, eligere sibi nequeunt sepulturam: sed in Monasterio, in quo moriuntur, sepeliendi sunt; Cap. ultim. de sepulturis in 6. Si tamen extra claustra decedant, & ad Monasterium possint deferri, ad illud deferendi sunt, etiam Parochis inconsultis. Et, sic declarasse Sacram Congreg. refert Lezana tom. 1. part. 1. capite 12. num. 41. Quod si moriantur remota à Monasterio, non electa sepultura, si in eo loco non sit Monasterium sui Ordinis, sepeliendi sunt in Ecclesia parochiali, in cujus districtu decesserunt, instar secularium in itinere morientium. Rodriguez tom. 3. quest. 60. art. 3. Diana part. 5. tract. 3. resolut. 110 Sanch. lib. 5. in Decalog. cap. 14. num. 4. Qui advertunt in tali casu teneri Monasterium, expensas factas pro Religiosi sepultura, solvere, ex leg. si quis sepulchrum ff. de Religiosis & sumptib. funeral. § Novitii cum adhuc velle, & nolle habeant, sicut dimisso habitu possunt ad seculum reverti, ita sibi eligere sepulturam extra Monaste-

rium valent, Sanch. num. 14. Bordon. num. 162. Villalobos num. 13. Sed si non eligant, de rigore juris in Majorum sepulchro essent tumulandi: & si illud non habeant, in parochia Monasterii, id est, in qua illud situm est. Ex consuetudine tamen, & ex privilegiis Religionum, si electa sepulchra non habeant, vel non electa sepultura decedant, sepeliendi sunt in Monasterio, etiam si moriantur in domibus parentum, vel alio loco, ad quem retento habitu, & cum licentia Superioris, curationis, vel alterius rei causa delati fuerant. Ita Sanchez num. 10. Pellizzar. num. 133. Bordon. num. 162. & 171. Villalob. num. 13. Rodriguez tom. 1. quest. 39. art. 4.

187. Sed circa prædicta est duplex difficultas. Prima, an servi, familiares, & commensales Religiosorum, qui non eligunt sepulturam, debeant in parochia, vel in Monasterio sepeliri? Respondetur sepeliendos esse in Monasterio, etiam repugnantibus Parochis: ut constat ex diversis privilegiis, regularibus concessis. Quorum tria in medium proferam. Primum est Clementis IV. pro Minoribus: quod refert Cassarub. in compend. verb. sepultura num. 2. his verbis Clementis IV. concessit fratribus Minoribus, ut eos qui in suis immorantur obsequiis, possint, cum decesserint, in cæmeteriis suarum Ecclesiarum sepelire. Secundum est Pauli IV. pro Societate, relatum in Bullatio ipsius fol. 34. sub hoc tenore: *vero, qui in ipsorum Præpositorum, & Sociorum moriuntur obsequiis, cuncta libere ministrare possint Sacramenta, & ipsos cum decedunt, in suis cæme-*

Familiares Religiosorum in Monasterio sunt sepeliendi.

terius sepelire. Tertium est Sixti IV. in Bulla, *Dum attentata*, quæ est Mare Magnum Carmelitarum, ubi famulis, & familiaribus eorum, idem concedit sub hac forma, *his vero qui vestris immorantur obsequiis, cuncta libere ministrare possitis Ecclesiastica Sacramenta, & ipses cum decedant, in vestris Cameteriis sepelire.* Sed hæc ita limitantur à Tridentino *sess. 25. cap. 11.* ut hoc tempore tanquam intelligantur de illis, qui tres conditiones habuerint copulative, videlicet: *quod actu inserviant: quod intra septa Monasterii resideant: ac sub Religiosorum obedientia vivant;* sub obedientia inquam servili, quam habent servi respectu Dominorum suorum, ut explicat Suarez *tom. 4. de Religione, tract. 10. lib. 9. cap. 4. num. 11.* Et quando dicta privilegia concedunt facultatem ministrandi prædictis Sacramenta, debet hoc intelligi de Confessione, Eucharistia, & Extrema Unctione; non autem de Baptismo, aut Matrimonio, ut docet Lezana *tom. 1. part. 2. cap. 13. à num. 13.* Igitur posse Regulares, hæc habentes privilegia, & cum illis communicantes in eis familiares, & servos modo dicto illis inservientes in propriis Ecclesiis, etiam Parochis in consilio sepelire, docent communiter Doctores, quos superfluum erit recensere. Videantur tamen Lezana, & Suarez, *locis citatis.* Pellizz. *tract. 8. cap. 5. sect. 4. num. 145.* Villalob *difficult. 2. num. 15.* Bordon. *tom. 3. resolut. 51. num. 163.* Rodriguez *tom. 2. qq. regul. quest. 67. articulo 2.*

An Præ-

188. Secunda difficultas est, an

Prælati Regulares possint sibi eligere sepulturam? Respondetur, quod aliqui affirmant posse extra Ordinem eligere, quia in *cap. final. de sepultur. in 6.* solum excipiuntur Religiosi, quo nomine non veniunt in odiosis Prælati; & maxime quia ratio ibi assignata, nimirum, quod non habent velle, & nolle, illos non comprehendit; ipsi enim in aliquibus velle, & nolle habent. Ita docent Pasqualig *decis. 384.* Pellizz. *num. 126.* Rodrig. *tom. 3. qu. 60. art. 1.* Sed immerito; nam sub nomine Religiosorum etiam Prælati Regulares in dicto Capite comprehenduntur: neque enim est odiosum negare sepulturam illis, qui a Religione eam deputatam habent, & quorum velle, ac nolle coarctatur intra limites suæ jurisdictionis eorum. Ceterum intra eandem Religionem possunt respective ad sua quasi territoria eligere sepulturam, Prior, scilicet in loco totius Conventus in quo voluerit, Provincialis in Monasterio, in quo maluerit, suæ Provinciæ, & Generalis intra totam Religionem ubi ipsi placuerit: quia ut diximus, velle proportionatum suæ jurisdictioni habent; quæ sicut extenditur pro Prioribus per totum Conventum, pro Provincialibus per totam Provinciam, &c. Ita etiam potestas eligendi sepulturam eidem jurisdictioni commensurari debet. Bordon. *num. 158. & 115.*

189. Mortaliter peccant Parochi, & Religiosi, qui aliquem in sepultura, in qua ex jure sepeliri prohibetur, sepelire audent; & hoc ob damnum, & injuriam illatam Ecclesiæ, cui de-

lati Re-
gulares
possint
sibi eli-
gere se-
pulturam

contra
induce-
tes ad
promis-
be-

tionem electionis sepulture in suis Ecclesiis. *bebatur illud cadaver, & ideo tenentur restituere corpus, si petatur: & omnes proventus ex funere perceptos. Ita docet Abbas cap. cum liberum, de sepultura. Sylvest. sepultura, qu. 11. Ceterum contra eos, qui alios inducunt ad jurandum, vovendum, vel promittendum, quod in eorum Ecclesiis velint eligere sepulturam, vel jam electam non mutare, hæc statuit Bonifacius VIII. C. 1. de sepultura. in 6. Universis Religiosis, & secularibus, Clericis cujuscumque status, & conditionis existant, in virtute sancta obedientie, ac sub interminatione maledictionis aeterna, districtissime prohibemus, ne aliquos ad vovendum, jurandum vel fide interposita, seu alias promittendum inducant, ut apud eorum Ecclesias sepulturam eligant, vel jam electam ulterius non immutent. Nos enim si secus actum fuerit, electionem talem decernimus nullius penitus existere firmitatis statuentes ut hi, qui sic elegerint, nec apud electas Ecclesias ullatenus sepeliri, nec alibi, ne contra votum, juramentum, aut promissum hujusmodi à se factum, materiam habeant veniendi, possint eligere sepulturam. Sed contra electionem quacumque cessante, sepeliantur omnino apud alias Ecclesias, apud quas sepeliendi de jure fuissent, si alias sepultura non electa, forsit an decessissent. Si vero iidem Religiosi, vel Clerici predictos in suis Ecclesiis, vel cæmeteriis presumpserint sepelire, ad restitutionem tam sepulchrorum corporum, si petantur, quam etiam omnium, qua occasione sepulture illorum, pervenerint quomodolibet ad eosdem, intra decennium integraliter faciendum, ipsos obligatos esse censemus.*

Que nisi fecerint, Ecclesie ipse, apud quas sepulti fuerint, necnon & cæmeteria eadem ex tunc eo ipso sint, & tamdiu maneat Ecclesiastico supplicia interdicto, donec ab eis facta fuerit restitutio plena omnium predictorum. Quæ constitutio confirmata fuit à Clemente V. in Clement. cap. cupientes, de penis. Ad dita excommunicatione lata sententiæ, Papæ reservata contra sic inducentes.

190. Ceterum contra hæc decreta non operantur, nec penas in eis impositas incurrunt, qui simpliciter alium inducunt ad eligendam in sua Ecclesia sepulturam, absque juramento, voto, vel promissione sub fide data de illo: quia textus loquuntur de his, qui ad jurandum, vovendum, vel promittendum inducunt. Nec qui inducerent ad eam eligendam in testamento, vel codicillo, quia hoc non est votum, aut juramentum. Neque qui inducerent etiam cum voto, & juramento ad eligendam sepulturam in alienis Ecclesiis, non in propriis: quia Pontifex solum loquitur de inducentibus ad eligendas sepulturas in propriis Ecclesiis. Nec tæcularis laici, aut Confratres, aliquos inducentes, etiam cum juramento, aut promissione, ad eligendam sepulturam in suis Ecclesiis; quia jura solum loquuntur de Clericis, & Religiosis, sub quo nomine non veniunt laici, aut Confratres. Diana 5. part. tract. 3. resolutione 101. Villalob. tract. 31. difficult. 2. num. 18. Rodriguez tomo 3. quest. 81. art. 7. Bonacina de Cens. extra Bull. disput. 2. quest. 5. punct. 4. Bordon. tom. 3. resolut. 51. num. 181. An-

Qui sint illi, qui contra decreta superioris adducta non operantur?

tonius à Spiritu sancto tract. 2. disput. 3. sect. 4. n. 121. Lezana tom. 1. part. 1. cap. 9. num. 25. & tom. 3. verb. sepultura, num. 7. § Incurrunt autem inducentes dictas pœnas, sequuto voto, juramento, aut promissione de eligenda sepultura in Ecclesia Religiosi inducentis, etiam non sequuto effectu sepulturæ; quia in ordine ad illas solum apponitur pro effectu inductionis, & votû, vel promissio, & non actualis sepultura; sic citati. § Cæterum si in eadem Ecclesia, in qua ut sepulturam eligeret, aliquis inductus fuit, erat alias de jure sepeliendus, inductus non perdit jus ut ibidem sepeliatur, nec inducens contra dicta jura operatur: quia cessat finis, propter quem edita fuit talis Constitutio; quæ emanavit in favorem illius Ecclesiæ, in qua ille erat de jure sepeliendus; & ob id non debet retorqueri in ejus detrimentum. Hieronym. Rodriguez in compend. resolut. 128. num. 6. Portel. verbo sepultura, num. 4. Sylvest. verb. excommunicatio 7. num. 49 §. 3. Pellizzar. num. 148. Bordon. n. 185.

Exhumare cadavera gravissimum est peccatû.

191. Qui corpus jam sepultum exhumaret in eum finem, ut expoliaret, gravissimum peccatum committeret: & ideo in l. 3. ff. de sepulturarum violat. & l. reg. 14. titul. 7. partit. 1. conceditur contanguineis jus, adversus hujusmodi hominem propter injuriam & offensam agendi. Cæterum ad restitutionem eorum, quæ abstuleri, non tenebitur; cum talia pro derelictis habeantur, sub terra procul dubio consumenda. Villalobos tom. 2. tract. 31. difficult. 6. num. 1

Sed sepulchra violantes: scilicet illa frangentes, deformantes, aut cadavera spoliantes, infamiam incurrunt; & consequenter irregularitatem, cap. infames, quest. 1. Deinde non possunt etiam corpora exhumari sine licentia & consensu Episcopi, ut transferantur de uno loco in alium, vel ut à Curia sæculari recognoscantur; ut habetur in Cap. Corpora Sanctorum, de consecrat. distinct. 1. l. nemo hominum, C. de Relig. & sumptibus funer. Quod intelligit ut de corporibus perpetuè sepulturæ traditis; non de illis, quæ per modum depositi, in aliquo loco sunt sepulta: ut tradunt Lezana num. 21. Villalob. num. 4. Hieronym. Rodriguez in compend. resolut. 227. num. 25. Et subintelligitur quando non adest necessitas inde corpora extrahendi, v.g. ad Ecclesiæ, vel Capellæ renovationem, vel ad alium justum & pium effectum. § Sed Prælati Regulares ex privilegio Leonis X. possunt in suis Ecclesiis, & Capellis exhumare corpora defunctorum, & ad alias sepulturas in eisdem Ecclesiis transferre, cum consensu eorum, quorum interest, etiam si ibi essent perpetuo sepulta; quod licet vivæ vocis oraculo fuerit concessum, ante Gregor. XV. jam tamen insuper per Bullas est confirmatum, ut constat ex dictis cap. precedenti, num. 61. & proinde in suo robore manere, tenent Rodriguez & Navarrus, quos refert, & sequitur Lezana tom. 5. in Mari Magno Carmelitarum. nu. 346. Diana 2. part. tract. 2. resolut. 120. Antonius à Spiritu sancto supra num. 127. Villalob. difficult. 6. num. 5. Celsi pe-

pedes de exempt. disput. 249. Pellizz. tract. 8. cap. 1. sect. 4. Qui duo ultimi addunt, quod in illo casu, quo corpus exhumari deberet, ut à Curia seculari inspiceretur, ad capiendam informationem de homicidio, posset Prælati Regularis ex vi hujus indulti Leonis X. licentiam præbere, etiam Episcopo inconsulto: quia cum is concesserit facultatem exhumandi cadaver, pro casu quod est transferendum ad alium locum; à fortiori concessit, ut possint Regulares exhumare cadaver ad breve tempus, quale requiritur, ut inspicatur.

§. II.

*Quibus ex jure neganda sit sepultura
Ecclesiastica?*

Enumerantur hi, qui jure privantur sepultura. 192. In Rituali Romano à Paulo V. composito, & ordinato folio 144. recensentur omnes, qui ex jure sunt Ecclesiastica sepultura privati; dum statuitur non esse concedendam Ecclesiasticam sepulturam Paganis, Judæis, Infidelibus, Hæreticis; eorum fautoribus, Apostatis à fide, schismaticis, publicis excommunicationis majori excommunicatione, interdictis nominatim, & iis qui sunt in loco interdicto, eo durante; seipsum occidentibus ob desperationem, vel iracundiam, nisi ante mortem dederint signa pœnitentiæ; morientibus in duello, etiam si ante obitum dederint pœnitentiæ signa, Manifestis, & publicis peccatoribus, qui sine

pœnitentiâ perierunt; illis, de quibus constat publicè, quod nec semel in anno susceperint Sacramenta Confessionis, & Communionis saltem in Paschate, & absque ullo signo contritionis obierint. Infantibus item mortuis absque baptismo. Sed additur: *Ubi verò in prædictis casibus, dubium occurrerit, Ordinarius consultatur.* Et merito sane supradictis negatur Ecclesiastica sepultura; quia hæc solum illis concedenda est, qui capaces sunt orationum, suffragiorum, & precum, quæ in Ecclesia fiunt à fidelibus; sed illorum incapaces sunt, qui in peccato mortali (ut de supradictis præsumitur) decesserunt, ergo, &c. § Ad supradictos casus omnes alii reducuntur, qui in jure possunt reperiri, & præsertim ad illum de manifestis peccatoribus, sub quo nomine comprehenduntur sacrilegi, adulteri, usurarii, blasphemii, Religiosi proprietarii, &c. § Manifestus autem peccator dicitur ille, cujus grave peccatū constat ex publica ejus confessione, vel ex evidentiâ facti quatenus mali, quod nullâ tergiversatione cellari, nec explicari potest aliter, quam sub ratione mali si publicè fiat, ut nimirum coram populo vidente, & sciente tale factum, esse delictum grave, sitque proinde notum majori urbis parti. Nec tamen ad incurrendam privationem Ecclesiasticæ sepulturæ requiritur talibus esse assuetum peccatis, sed sufficit si semel deliquerit: quia per unicum actum verificatur quod aliquis sit Peccator, & fiat dignus excludi ab æterna beatitudine. Ita Sanchez lib. 7. de matrim. disput. 91 num.